

Fundats for Øbjerggaards Hospital.

Jeg Niels Ryberg til Frederiksgave og Øbjerggaard, Hans Kongelige Majestæts Konferentsraad, gør hermed vitterligt, at jeg har stiftet og indrettet, ligesom jeg og herved i Haab om Hans Kongelige Majestæts Bekræftelse p[er] denne min Fundats stifter og opretter det af mig i Aaret 1793 p[er] K[on]g Gade ved det store Gadekær nye opbyggede grundmurede Hus, bestaaende af 11 Fag, hvori findes 7 Værelser, og ved hvert af de 6 Værelser et Spisekammer og Køkken samt 6 Bilæggerovre og til det 7de Værelse en Vindovn, samt et Hus til Bagerovn, hvori Inddelinger til Ildebrændsel, til et Hospital for Øbjerggaards Gods' Fattige, hvilket grundmurede Hus, som er assureret i Landets almindelige Brandkasse for Kapital 1800 Rdl., med dertil lagte indhegnede Haveplads, bestaaende ialt med Indbegreb af Husets Grund af 16162 Kvadrat Alen. Hverken jeg selv eller efterkommende Øbjerggaards og derunder med skøde af den 9de Maj 1779 lagte Gods' Ejere nogensinds som en til Gaard og Gods henhørende Ejendom skal kunne fordres tilbage; men samme skal være og bestandig blive en Stiftelse til Bedste for virkelig trængende af Øbjerggaard og Gods hvad enten samme maatte opholde sig p[er] Gaarden eller dens nuværende Hovmarker eller i Byerne: K[on]g, Ring, Lundbyorp, Kosfræde, Vintersbølle eller de nu udflyttede Gaarde, være sig de af Godset alt ble'være eller herefter blivende Selvejere, Fæstebønder, Arvefæstere, Husfolk, eller og andre sig p[er] Gaarden eller Godset, saaledes som det mig er tilskødet, opholdende og der hjemmehørende Folk. Og har jeg i Henseende til dette saaledes af mig stiftede Hospital givet følgende Bestemmelser, hvor jeg dog forbeholder mig selv at gøre de Forandringer eller Tilsætninger, jeg maatte finde tjenlige til Stiftelsens Tarv og Bedste, hvilket i saa Tilfælde tilføjes dette Dokument under min Haand og Segl. Men hvad der efter min Død findes af mig p[er] forommeldte Maade atvære omordnet og fastsat dette Hospital vedrørende, skal af efterkommende Øbjerggaards og K[on]g Kirkes Ejere ubrydelig holdes og efterkommes, uden at deri nogen Forandring maas gøres, til hvilken Ende denne Fundats, samt de Forandringer og Tilsætninger, jeg mulig maatte finde fornødent at gøre og tilføje samme under min Haand og Segl, med derpaa forventende Kongelige Approbation, skal til Ting læses og protokolleres samt

indføres i Hospitalets Protokol, hvorom siden meldes.

§ 1.

Paa Hospitalets Bygninger indvendig og udvendig kan vedligeholdes i srtrnme gode Stand de nu er, forbinder jeg *ig og efterkommende Øbjerggaards Ejere, hvorunder tillige forstaas Ejerne af Køng Kirke med tilhørende Tiender, til aarligen at lade saavel Værelserne om muligt ved Pinsedagstider udspække og kalke, som og Orme, Køkkenet de udvendige Vægge og Taget tilligemed Døre og Vinduer efterse og istandsætte, hvad Brøst derved maatte findes, hvilket i det seneste skal være sket inden hvert Aars Mik*elsdag.

§2.

Jeg forpliger mig og efterkommende Øbjerggaafis Ejere til:

- a. - Aarligen at udbetale til Hospitalets Lemmer Understøttelse 120 Rdl. Skriver et Hundrede og tyve Rigsdaler dansk Courant, som betaales i 2de Terminer, nemlig den 1'Januar og 1'Juli, hver Gang det halve, hvoraf de 20 Rdl. skal anvendes til Medikamenter for syge Lemmer, og til den Læges eller Chirurgus Betaling, som maatte kaldes til de syge, og de øwige Eet Hundrede Rigsdaler uddele i lige Portioner til 10 Lemmer, saa at hvert Lem faar 5 Rdl. hver 1'Januar og 5 Rdl. hver 1'Juli.
- b.- Aarligen at levere til Hospitalet og lade samme tilkøre 36 Læs æltede Tørv, 500 Stk. paa hvert Læs og dannede hver Tørv i en Forn 11 Tommer lang, SYzTomme bred og 4 Tommer dybt inden i, hvilke skal være vel tørrede. Dog skal det staa til Øbjerggaards Ejere i Stedet for bemeldte 36 Læs æltede Tøw, at levere 72Læs alnrindelige forsvarlige Tørv, 6 Sælcke hver på een Tønde fuld til et Læs beregnet. Skulde saadant Vejrlig indtræffe, at god Tenv ej kan tilvebringes, skal i deres Sted leveres og i Hospitalet frit indføres 16 Favne Brænde af almindelig Maal, følgelig 1 Alen 1*9, men Savningen og Hugningen i de mindre, naar det er fremkørt, skal Lemmeme selv besørge.
- c.- Holde de i Hospitalel af rette Vedkommende i Overensstemmelse med denne Fundats' Forskrift, indlagfe Lemmer fri for Ekshaskat.
- d.- At holde Hospitalets Lemmer fti for alt Horming og Udgang.

e. - At forunde dem ftit Begravelsessted pIKøngKirkegaard, naar de i Hospitalet som Lemmer af samme ved Døden afgaar.

f. - At erlægge det aarlige Kontingent til Brandkassen, som Hospitalet tilkommer at svare i Forhold til den Summa for hvilket som ommeldt er forsilcret.

g. - Endelig hvis Hospitalet ved Ildebrand, som Gud afrende, skulde blive lagt i Aske, da ved hjælp af den forsikrede og af Brandkassen udbetalte Summa igen inden set Aars Forløb fira Ildebrandens Datum, at opbygge og indrette Hospitalet i alle Henseender saaledes, som det for&a var og igen at lade Samme forsikre.

§3.

Skulle jeg eller efterfølgende Øbjerggaæds Ejere blive til Sinds i Parceller at udstykke og bortsælge Øbjerggaards nuværende Hovmarker, skal Køberne eller Ejerne af disse Parceller tilligemed Ejeren af Køng Kirke og dens underliggende Tiende indtræde i min eller efterkommende Øbjerggaards Ejere foranførte eller herefter titførede Forpliglelser til Hospitalet i Forhold til Parcellernes Størrelse efter den Bestemmelse, som nænnere gives ved Parcellernes Bortsælgelse af Øbjerggaards Ejere, og skal denne Forpliglelse paaligge Parcellisterne, om der endog ved Parcellernes Overtagelse til dem ikke skulde ske nogen nænnere Bestemmelse, eller den skulle blive forglemt at indføres i de Konditioner, hvorefter Parcellerne bortsælges, lige saa fuldt som denne Fundatses Ord til andet er indført i det til dem af Øbjerggaards Ejere på Parcellerne udstedende Skøde, Arvefæstebrev, eller hvad Navn saadant Dokument maatte have, da Fundatsen til alles Efterretning, som det derom er at gøre til Ting blev læst og protokolleret. Imidlertid skal dog under denne Forpligtelse ikke indbeåttes Husmænd, som med smaa Lodder maatte blive ansatte på Øbjerggaards Hovmarker.

§4.

I overensstemmelse med g 2 Lifa A paa 5 af de i Hospitalet indrettede Værelser indlægges 10 Lemmer, 2 semmen i hvert Værelse, saaledes at i 3 Værelser indlægges 6 Mandfolk og i de 2de øwige 4 Kvindfolk, hvilket dog efter Omstændighederne kan forandres saaledes, at om der paa Øbjerggaafiog Gods ikke skulle findes saa mange

til Hospitalet trængende Mandfolk eller aldeles ingen, kan samtlige 10 Pladser besættes med Kvindfolk, hvilket ligeledes gælder omvendt, hvis dertil de 4 Pladser ikke skulle være frængende Kvindfolk. Kun dette iagttages, at de 2de, som indtages paa et og samme Værelse mzn være af et og salnme Køn, med mindre en Mand og hans Kone skulle begæ befindes saa hængende til Hospitalet, at begge i samme indlægges, hvilke da maa og skat være sammen paa et og samme Værelse. Da det er en Følge af denne Bestemmelse, at en af de 10 Pladser for nogen Tid kan komme til at staa ledig, naar nemlig, efterat de 4 Værelser er besatte hvert med 2 Personer af et og samme Køn, og det 5te alene med et Fruentimmer, der ikke på Gaard og Gods fandtes flere fængende af Kvindekønnet, som kunde indlægges hos det i det Ste Værelse indlagte ene Kvindfolk, eller og der ikke fandtes frængende af Mandkønnet, som kunne indlægges hos en paa det 5te Kammer værende Mandsperson, saa skal denne ledige 10de Plads besættes med et fader- og moderløst Barn, som kunde tænge til Ophold, hvilket Hospitalets Lemmer, som dertil er bekvemme, skulde modtage til Pleje og Renlighed, naar den eller de, som er berettigede til at besætte Pladserne, forlanger det, dog uden at det bør være Hospitalslemmerne til Pengebyrde. Saadanne fader- og moderløse Børn af Gaard og Gods, som ingen Tilhold kunne have hos Slægt og Venner, skulle ogszra indlægges paa flere ledige Pladser, naar der ikke grves ældre trængende, hvormed de kunne ogbør besættes. Disse i Hospitalet til Pleje indlagte Børn skulte deraf udgaa, rxlér de er i stand til at tjene Bonden, eller kunne sættes i Lære hos en eller anden Haandværksmester på Landet. Indlader et Hospitatslem sig i Ægteskab, følger det af sig selv, at samme straks udgaar af Hospitalet. Skulde der ikt<e på Gaard og Gods findes virkelig trængende til at besætte ru*itig. 10 Pladser i de 5 Værelser og saaledes een eller flere Pladser komme til at staa ledige, skal dog Øbjerggaards Ejere eller de paa dens Hovmarker mulig ansættende Parcellitær ikke være berettigede til at indeholde de til hver Plads bestemte 10 Rdl. Aarlig, rnen saurme skal til de oven bestemte Terminer af vedkommende udbetales os i Køng Sognepræsts Overværelse nedlægges i en dertil oprettet Kasse, forsynet med 2 forskeltige Laase, hvortil bemeldte Sognepræst blholder den ene Nøgle, og jeg samt efterfølgende Ejere af Øbjerggaard, eller hvem

jeg elter de efter mig dertil befuldmægtiget den anden Nøgle, saa at Kassen ikke skal -toone aabnes uden i begges Overværelse. Fomævnte Kasse skal staa hos Ejeren af Øbjerggaard eller hans Fuldmægtig, og i Tilfælde af, at Gaardens Marker uepariitteres, hos den, som Parcellistenre efter fleste Stemmer udvælger til at føre Hospitatets Protokoller, med mindre jeg eller mine Efterkommere forbeholder os selv en Parcel, da det sarnme skal gælde i Henseende til Kassen, som om jeg eller de ejede hele gaarden.

§5.

Af de øwige i Hospitalets værende 2de Værelser skal det ene være en Samlingsstue for Lemmer og det andet en Sygestue, hvor den eller de af Lemmerne, som ved nogen smitsom Syg er beladt, indlægges imedens de kureres. I bemeldte Stue skal ligåledes de modtages af Gaard og Gods, som er befængte med nogen smitsom Sygdom, saavel som de der ej hjemme har bekvem Lejlighed i Sygdoms Tilfælde; oaut disse sidste det forlanger, og Pladsen i Sygestuen ilJ<e er optaget af syge Hospitalslemmer; denne Sygestue holdes varm af den forhen bestemte leverede Ildebrændsel, ligesom ogs€ut Samlingsstuen deraf vannes, hvorved tillige kan spares Ildebrændsel i de andre Værelser, naar Lemmerne kan enes om om Dagen at være samlede i dette Værelse.

Såvel i overordentlige Sygdomstilfætte som naar een eller flere af Hospiølslemmerne skulde af Æderdom eller anden Aarsag være eller blive saa svagelige, at de ikke kan hjælpe sig selv, skal de andre Lemmer, som har bedre Helbred, være forpligtet til at hjælpe og pleje dem på bedste maade, ligesom de og skal gaa dem af Gaard og Gods tit Haande, som uden at være Lem af Hospitalet indlægges til Kur på Sygestuen.

§6.

Ethvert Lem, som indlægges i Hospitalet skal medbringe sin egen Seng, der saavel som alt andet medbrugt, lrære sig Bohave, Husgeraad, Linned eller Gangklæder efter Hospitalslemmets Død skal tilhøre Hospitalet som dets virkelige Ejendom, ligesom og hvad i Arv maatte tilfalde et saadant Hospitalslem, imedens det der opholder sig, uden af nogen den afclødes Arving eller Kreditor at kunne nogensinde fordres tilbage.

Skulde den, som tilfalder nogen Arv, efter at den i Hospitalet er indlagt, have Livsarvinger, som vil modtage den arvende, og denne selv ønsker at komme til disse, skal et saadant Lem have Frihed at udgaa af Hospitalet imod at lade sin Seng blive staaende efter sig og at godtgøre Hospitalet de aarlige oppebaarne 10 Rdl. \$7.

Naar et Hospitalslem ved Døden afgaar, skal Øbjerggaards Ejere eller Fuldmægtige lade ved 2de Mænd registrere og undere den afdødes Efterladenskab og samme derefter ved Auktion bortsælge, hvilket saaledes fastsættes i Haab om Hans Kongelige Majestæts allernaadigste Tilladelse til at saadant maa ske uden dertil at hoide Rettens Middel, samt uden Indkomst for samme i nogen Maade.

De til den afdødes skikkelige Begravelse - hvilket Øbjerggaards Ejere eller sammes Fuldmægtig besørger - anvendte Bekostninger tages af det den afdødes Efterladenskab er udbragt til, og det overskydende henlægges i den under \$ 4 ommeldte Kasse i Køng Sognepræsts Overværelse. Skulde det afdøde Hospitalslems Efterladenskab ikke være tilstrækkelig til deraf at udrede Begravelsesomkostningerne, saa skal den afdødes Plads enten blive ubesat, indtil de manglende ved Hjælp af de sarune Plads tillagte 10 Rdl. aarHe er blevet betalt, eller det Lem, som derefter indlægges, ikke nyde noget af de Pladsen tillagte 10 Rdl., forinden det for den afdødes Begravelse udlagte er blevet godtgiort.

\$8.

De i Hospitalet værende Pladsers Besættelse forbeholder jeg mig og Øbjerggaards efterkommende Ejere alene; men i det Tilfælde at hele Hovedgaarden skulle blive udstykket og bortsolgt i Parceller, da Køng og Hammer Sognepræster i Samling og Forening med de Parcellister, som har Hovedgaardens marker i Besiddelse, i saa Fald skal have Rettighederne at besætte de ledige Pladser efter de fleste Stemmer. Skulde Stemmerne være lige for tvende eller flere Personer, som søger at komme ind i Hospitalet, skal den af de søgende, som er ældst, indlægges paa den ledige Plads. Skulde jeg selv, min Søn efter mig, eller hans Decendentere efter ham beholde en af Parcellerne, skal Rettighreden at besæfte Pladserne i Hospitalet være mig og dem efter mig ene forbeholden, lige saa firdt som jeg eller de var Ejere af hele Hovedgaarden.

§e.

Ethvert Hospitalslem nyder i Overensstemmelse ved 2den og 4de § fri Værelse i Hospitalet, fri Ildebrændsel saavidt det dertil i 4de § bestemte kan tilstrække, fri Kur i Sygdoms Tilfælde saavidt bestrides kan med de dertil fastsatte 20 Rdl. Aarlig, Frihed for Ekstraskat og al Slags Hovtjeneste sanrt i penge 10 Rdl.- skriver ti Rigsdaler dansk Courant aarlig, hvilke som meldt udbetales hvert Lem i 2de Terminer" nemlig den 1' Januar 5Rdl. Og den 1' Juli 5 Rdl., hvad enten Lemmet kort eller længe fer disse Terminer er indlagt- Udbetalingen skal ske i Køng SogRepræsts Overværelse, som anmodes om derved at være til Stede, og i den forommeldte og nedenfor nænnere bestemmende Protokol bevidne under sit Navn Betalings Rigighed, hvilket for den, som Udbetalingen er befioet, skal være fuldkommen Kvittering. Ligeledes affesterer Sognepræsten i Køng i Protokollen, at den i 4de § bestemte Kvantitet af Tørv eller Brænde rigtig hvert Aar er leveret til Hospitalet.

Imod disse Fordele skal Hospitalslemmeme nøjagtigen iagttage og holde sig eftenetelig alt, hvad i denne Fundats dem er foreskrevet og paalagt.

§ 10.

Ved Hospitalet skal holdes 1 Protokol, hvilken skal føres af Fuldmægtigen ved Øbjerggaard og Gods,rrailr Ejeren ikfte selv bor på Stedet eller ej derrred ville umage sig, og i Tilfælde at Hovmarkerne skulde blive udparcellerede saaledes, at hverken jeg eller min Søn eller hans Efterkommere forbeholdes selv en af Parcellerne, af den samtlige Parcellister dertil Befuldmægtigede.

Denne Protokol bliver af mig som Stifter pagineret, gennemdraget og forseglef hvilket nailr en ny skal være nødvendig i Tiden, og ingen af mine Efterkommere da sknlde væreEjere af Øbjerggaard eller en af dens Parceller, skal ske af Keng Sognepræst. I denne Protokol indføres først

a. - Ord til andet denne Fundats, sanrt de Tillæg og nærmere Bestemmelserjeg i min Levetid maatte finde fornødent at tilføje, med derpaa erhvervede allernaadi gste Approbation.

b. - Ethvert nu indlagt eller herefter indlæggende Lems fulde Navn, Æder, Fødested og Helbreds Tilstand, samt Tiden naar det indkommer, udgaar eller

dør, hvilket ligeledes skal gælde for de fader- og moderløse Børn, som i Overstemmelse med § 5 maatte indlægges til Pleje i Hospitalet, saavel som de syge, der af Gaard og Gods uden at være Lemmer af Hospitalet indlægges til Kur på Sygesuen.

c. - Optegnes i denne Protokol alt, hvad et Lem medbringer ved Indfrædelse i Hospitalet, samt hvad samme efter dets dødelige Afgang, eller efterat det på den i § 6 ommeldte Maade er udgaaet af Hospitalet, ved Auktion udbringes til saavel som og hvad af Beløbet, Begravelsesomkostningerne fraregnede, maatte blive tilovers og nedlægges i den i 4de og 5de § ommeldte Hospitalskasse, hvorover i Protokollen gives Beregning, hvis Rigtighed ved Dag og Dato bevidnes af Kjøng Sognepræst, ligesom ogsaa han har set det overskydende nedlagt i Kassen. Skulde et Hospitalslems Efterladenskabs Arv være tilstækkeligt til Begravelsens billige Bekostninger, skal det manglende ligeledes i Protokollen optegnes og anføres hvor længe Pladsen, hvorpaa den aldøde laa, skal staa ledig for at indhente det til Begravelsen af Øbjerggaards Ejere udlagte.

- Hvad et Hospitalslem maatte tilfalde i Arv, medens det er i Hospitalet, samt hvad deraf bliver at beregne Hospitalskassen til Indtægt og i samme at nedlægge, hvilken Indtægt og Nedlæggelse i Kassen ligeledes attesteres af Kjøng Sognepræst.

- Et Parceller Blok, som sættes ved Indgangen til Hospitalet, maatte blive nedtagt eller paa anden Maade skænket til Hospitalet. Denne Blok, til hvitken der hleses i Hospitalskassen skal være tvende forskellige Laase og Nøgler, hvorefter Kjøng Sognepræst beholder den ene og Fuldmægteren ved Øbjerggaard eller hvem Afdøtigs ansættende Parcellister dertil befryldmægtigede, den anden, aabnes hver 1ste Juttuat og 1ste Juli, da det, som deri findes udtages og efter at være anført i Protokollen nedlægges i Hospitalskassen.

- Udbetalingen til hver af de bestemte Terminer samt daværende Lemmers Antal saavel som Leverancen af den bestemte Ildebrændsel, hvilket alt, som meldt, Kjøng Sognepræst attesterer under sin Haand.

- Endelig "iA

n"r*Aars Udgang en almindelig paa eet Sted samlet Beregning

over Hos-pitalskassens Indtægt i det forløbne Aat, samt i en samlet Sum, hvad den til Oåto ejer, og hvorledes dens Beholdning i Overensstemmelse med følgende 11 § er gort frugtbringende.

§ II.

Dem ommeldte Hospitalskasses Indtægt skal bestaa i følgende:

1) Hvad der maatte oplægges af de i Hospitalet værende Pladser, naar der ikke findes virkelig trængende paa Gaard og Gods, hvormed de kunne besættes.

2) Beløbet af Lernemes bortsolgte Eftertadenskab, naar sarnme overstiger B e gravel sesomkostningerne.

3) Deiindkomne af Hospitalsblokken og andre Gaver til Hospitalet, hvilket alt paa anførteMaade shal nedlægges i Kassen. Naar salnme er opsteget til 50 itdl., *.n ej før, skal denne Sum udtages og mod tilsfiækkelig Sikkerhed udsættes paa Renter, og disse, ligesom de indkomne nedlægges i Kasseq hvor ogsaa de ior Hospitalet modtagne Gældsbeviser skal gemmes. Dette vedvarer således, uden at Hospitalskassens Midler maa røres, indtil dens Kapital er opløbet til en Sum af 2000 Rdl., som imod sikker Pant er udsafie, da Refferne af dr*. Kapital - to Tusinde Rigsdaler - maa af Øbjerggaards Ejere eller de paa szunmes Hovmarker mulig ansppsads Parcellister anvendes til Hospitalets æulige Vedligeholdelse og Ildebrændsel, og det overskydende af disse Renter tillægges derU som fører Hospitalsprotokollen til nogenlunde Vederlag for hans U*ugr. Med de derefter til Hospitalskassen indflydende Indtægter forholdes

d.

e.

f.

o

ligeledes, indtil dens Kapital er forøget med eet Tusinde Rigsdaler, da Renten af de første fie Tusinde Rigsdaler af Hospitalets Kapital anvendes saaledes, at den som fører Hospitalsprotokollen, nyder derfor bestemt Gage 20 Rdl.

Aarlig, og det øwige derimod tillægges de 20 Rdl., som aarlig skal betales til fri Kur for de syge i Hospitalet. Skulde Hospitalets Midler ved ovenmeldte Indtægter og Renter deraf, saa snart der findes 50 Rdl. Samlet i Kassen, i Tidens Længde kunne opløbe til de fire og flere Tusinde Rigsdaler, skal renteme af samme anvendes til at forøge ethvert Hospitalslems tillagte 10 Rdl. aarligen indtil 26 Rdl.; men naar dette er opnaaet, skal hvad derefter maatte samles, aarligen anvendes til at udrede de 120 Rdl., som Øbjerggaards Ejere eller tilkommende Parcellister i deres Sted skal betale aarligen til Hospitalet.

§ 12.

Saa længe jeg, eller min Søn efter mig, eller hans Decendentere er Ejere af Øbjerggaard eller en Parcelle paa dens Hovmarker, forbeholder jeg mig og dem efter mig uindskrænket Rettighed til at overholde ovenstaaende eller herefter af mig denne Fundats under min Haand og Segl tilhørende Poster, men efter min eller deres Død, eller om jeg eller de afhænde Gaard og Gods til nogen anden, skal Køng og Hammer Sognepræster, som begge erholder hver en Genpart af denne Fundats, være berettigede til at kontrollere sammes nøjagtige Efterlevelse, og til den Ende have Tilsyn med alle vedkommende, hvorfor og Protokollen tvende Gange om Aaret, nemlig inden Januar og Juli Maaneders Udgang skal dem forevises, da de venligst anmodes om, efterat have efterset Kassens Beholdning og fundet samme overensstemmende med Protokollen, under deres Hænder deri at bevidne saadant. Endvidere anmodes Stiftets Biskop, som ligeledes tilstilles en Genpart af denne Fundats til Forvaring i Stiftsarkivet, om at lade sig Kassen tilligemed Protokollen forevise og deri antegue, om Beholdningen er befunden rigtig og denne Fundats i alle Henseender til Dato er efterlevet, samt i mangel heraf andrage saadant for det Kongelige danske Cancelli, paa det Misligheder til denne Stiftelses Skade ved Øwiehedens Mellekomst i Tiden kunne forebygges.

København den 15 Juni 1796

N. Ryberg

Den kongelige